

АНАЛІЗ ДОВГОСТРОКОВИХ РІШЕНЬ

МІСТО ВІННИЦЯ

ПРОГРЕС В НАПРЯМКУ
МІСЦЕВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ВПО В
МІСЦЯХ ТИМЧАСОВОГО
ПРОЖИВАННЯ – РАУНД 2

Лютий 2024 року | УКРАЇНА

Фото: Ендрю Макконел, УВКБ ООН, 2023 р.

Контекст та методологія

Контекст і обґрунтування

Станом на жовтень 2023 року, за приблизними оцінками, в межах України налічувалося близько **3,7 млн** внутрішньо переміщених осіб (ВПО).¹ З них близько **109 тисяч** перебуває у місцях тимчасового проживання (МТП).² Станом на вересень 2023 року **71%** населення МТП залишалися переміщеними довше одного року.³

Така динаміка переміщення обумовила постійну залученість національних та міжнародних організацій до співпраці в Україні з метою ефективної реалізації довгострокових рішень для ВПО, зокрема підтримку місцевої інтеграції тих, хто вирішив залишитися у нинішньому місці перебування. Враховуючи це, МТП слід розглядати виключно як **крайне рішення** для ВПО.⁴

З огляду на вищевказані причини, фахівці REACH, у тісній співпраці з національним Кластером з управління та координації місцями тимчасового проживання (СССМ), провели у м. Вінниця лонгїтюдне дослідження з метою оцінки прогресу у напрямку місцевої інтеграції ВПО, які змушені проживати у МТП тривалий час. Аналогічні дослідження також проводилися у Дніпрі, Ужгороді та Мукачеві.

Огляд методології

Загальний огляд: Протягом Раунду 1 (червень 2023 р.) за допомогою особистих інтерв'ю було опитано 324 переміщені домогосподарства (ДГ), що становить близько 20% від розрахункової кількості мешканців МТП у Вінниці. Протягом Раунду 2 (листопад 2023 р.) за допомогою телефонних інтерв'ю було проведено опитування підгрупи з початкової вибірки, що складалася з 259 переміщених домогосподарств. Паралельно за допомогою випадково розподілених по Вінниці точок GPS було проведено опитування у Раунді 1 (P1) 404 та у Раунді 2 (P2) 383 непереміщених домогосподарств, які слугували контрольною групою.⁵

Оцінка прогресу реалізації довгострокових рішень: Ця оцінка здійснюється за допомогою критеріїв Довгострокових рішень Міжвідомчого постійного комітету та ключових показників⁶, адаптованих до українського контексту. Для кожного ключового показника дослідження встановлюються цільові орієнтири, які визначають цілі для досягнення довгострокового рішення. Ці орієнтири встановлюються або як 100-відсотковий цільовий показник, або як результат контрольної групи. Вибір між цими двома наборами цільових орієнтирів визначається у кожному конкретному випадку на основі досяжності критерію та важливості врахування контекстуальних чинників.

Обмеження: Це дослідження є проміжним заходом, спрямованим на визначення тенденцій виключно шляхом кількісного аналізу. Окрім того, дослідження проводиться тільки з точки зору певного набору ключових показників, що дає обмежене уявлення про комплексні проблеми та можливості, з якими стикаються ВПО на шляху до місцевої інтеграції. Крім того, оскільки переміщені домогосподарства обиралися за допомогою методу «зручної вибірки»,⁷ результати їхнього опитування слід вважати індикативними.

5. Визначена група осіб у дослідженні, яка слугує базою для порівняння з іншими групами, що розглядаються.

6. МПК, Рамкова програма з пошуку довгострокових рішень в інтересах ВПО, 2010 р.

7. Неімовірнісний метод, при якому учасники обираються, виходячи з їхньої доступності та наявності.

1. MOM, Опитування загального населення. Раунд 14, жовтень 2023 р.

2. Згідно з оцінками, наданими в переліку, розробленому кластером СССР.

3. REACH, Оцінка мультисекторальних потреб, 2023 р., вересень 2023 р.

4. Кластер СССР, Стратегія на 2021-2023 рр., 2021 р.

План

Структура аналізу

Аналіз викладено у 4 частинах. Враховуючи динаміку переміщень ВПО у період між раундами, переміщені ДГ у Раунді 2 були розподілені відповідно до історії їхнього переміщення після Раунду 1. У частині II (Місцева інтеграція) проаналізовано переміщені ДГ, які проживають у Вінниці незалежно від їхніх умов проживання. Частина III (Житлові умови у МТП) присвячена виключно переміщеним ДГ, які мешкають у МТП у Вінниці. Слід зазначити, що для цієї групи неможливо реалізувати довгострокові рішення, доки вони проживають у МТП.

Категорії вибірки

Переміщені ДГ, які проживають у МТП у Вінниці – 239 ДГ

Переміщені ДГ, які виїхали з МТП, однак залишилися у Вінниці – 9 ДГ

Переміщені ДГ, які залишили МТП та виїхали з Вінниці – 11 ДГ

Непереміщені ДГ з Вінниці – 383 ДГ

	Розділи	Вибірка переміщених осіб	Вибірка непереміщених осіб
Частина I: Демографічні характеристики та переміщення	A. Демографічні характеристики B. Історія переміщення та плани на майбутнє		
Частина II: Динаміка місцевої інтеграції	1. Безпека та захищеність 2. Возз'єднання сім'ї 3. Доступ до основних послуг 4. Працевлаштування та доходи 5. Соціальна згуртованість		
Частина III: Житлові умови в місцях тимчасового проживання	6. Житлові умови у місцях тимчасового проживання		
Частина IV: Компенсація за житло	7. Компенсація за пошкоджене житло		

Ключові результати

Демографічна ситуація: Подібно до Раунду 1, переміщені домогосподарства (ДГ), опитані у Раунді 2, виявилися більш вразливими, ніж непереміщені ДГ, оскільки мали більшу частку осіб похилого віку (25%) та осіб з хронічними захворюваннями або інвалідністю (45%). Водночас, частка дорослих працездатного віку була меншою (49%).

Переміщення та плани на майбутнє: У період між двома раундами 4% опитаних переміщених ДГ залишили Вінницю, а 7% виїхали з місць тимчасового проживання (МТП). Переважна більшість (66%) переміщених ДГ, що знаходяться у Вінниці, повідомили про наміри залишитися у місті на наступний рік. Серед домогосподарств, які продовжують мешкати у МТП, 90% зазначили, що не мають намірів виїжджати з МТП, поки не з'явиться можливість повернутися у місце свого постійного проживання.

Безпека та захищеність: Переміщені ДГ, які залишалися у Вінниці протягом обох раундів, вказували на високі рівні відчуття безпеки. Проте 7% вказували, що принаймні одна особа в домогосподарстві мала безпекові інциденти протягом останніх трьох місяців, які зазвичай виникали через суперечки з членами приймаючої громади або іншими ВПО.

Возз'єднання сім'ї: Помітна частка (17%) переміщених домогосподарств все ще була в розлуці з принаймні одним членом сім'ї. З них [n=43] 37% вказували, що така ситуація була вимушеною.

Доступ до основних послуг: Рівень доступу до послуг залишався стабільно високим протягом обох раундів, причому 98% внутрішньо переміщених домогосподарств повідомляли про відсутність перешкод у доступі до необхідних медичних послуг. Крім того, значна частка дітей (97%) віком від 6 до 17 років була зарахована до закладів освіти, і цей показник зріс з 95% відповідно до зафіксованих даних Раунду 1.

Працевлаштування та джерела доходу: Рівень зайнятості серед ВПО працездатного віку (18-59 років) залишався стабільним протягом обох раундів (47%). Однак, частка економічно незалежних переміщених ДГ зменшилася переважно через від'їзд окремих працевлаштованих членів відповідних домогосподарств. Водночас спостерігалось незначне зростання у рівнях доходів переміщених ДГ, хоча вони все ще залишаються нижчими порівняно з непереміщеним населенням у Вінниці.

Соціальна згуртованість: Згідно з отриманими даними, соціальна згуртованість між ВПО та непереміщеними особами була в цілому на хорошому рівні в обох раундах. Однак 15% переміщених ДГ повідомили про принаймні один випадок, який стався протягом трьох місяців, що передували збору даних, і був сприйнятий як дискримінація. 7% респондентів згадали про відчуття дискримінації на ринку праці, а 4% – при спробі скористатися основними послугами.

Житлові умови у МТП: Приблизно половина (53%) переміщених ДГ, які мешкають у МТП у місті Вінниця, підписали договір про гарантовану мінімальну тривалість проживання, що вказує на збільшення кількості таких домогосподарств порівняно з Раундом 1. Однак страх виселення збільшився з 28% до 33%. Крім того, все ще повідомлялося про погані умови через брак зручностей для вразливих груп населення (34%), а також через брак відчуття приватності (19%) та житлового простору (16%).

Компенсація за пошкоджене житло: У Раунді 2 частка переміщених ДГ, які повідомили про підтвержене пошкодження житла у місці постійного проживання, зросла до **61%**. З них 37% вже подали заяву на компенсацію. Однак більшість домогосподарств стикалися з перешкодами, звертаючись за компенсацією. Ці перешкоди, насамперед, пов'язані з розташуванням житла на окупованих територіях або недостатньою кількістю фото- або відеоматеріалів для підтвердження руйнування.

А Демографічні характеристики

Зміни у вибірці ВПО: У період з червня 2023 р. (P1) по листопад 2023 р. (P2) 259 опитаних переміщених домогосподарств, що включали 667 осіб, зазнали незначних змін у своєму складі, оскільки кількість осіб зменшилась до 654. Ці зміни можна пояснити тим, що 30 осіб виїхало (наприклад, через навчання або військову службу), а також прибули 17 нових членів ДГ.

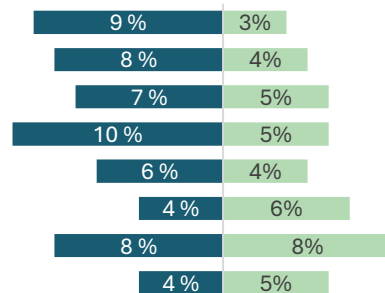
Розподіл за віком та статтю: Частка осіб віком від 60 років серед ВПО у МТП була вищою (**25%**) порівняно з непереміщеними особами (18%). Також серед них було менше (**49%**) дорослих осіб працездатного віку (18-59 років), ніж серед непереміщених осіб (57%). Примітно, що гендерний розрив був більш вираженим серед ВПО, ніж серед непереміщених осіб.

Вразливості: Приблизно **44%** переміщених домогосподарств мали у своєму складі принаймні одну дитину. З них 29% мали на чолі самотнього батька/матір. Майже половина (**45%**) ВПО мали хронічні захворювання або інвалідність, причому 35% були молодші за 60 років (порівняно з 9% непереміщених осіб).

Рівень освіти: Дорослі ВПО (18+ років) частіше вказували, що мають технічну кваліфікацію, а не вищу освіту, порівняно з непереміщеними особами. Близько **9%** дорослих ВПО мають лише загальну середню освіту або ще нижчий рівень освіти порівняно з 10% непереміщених осіб.

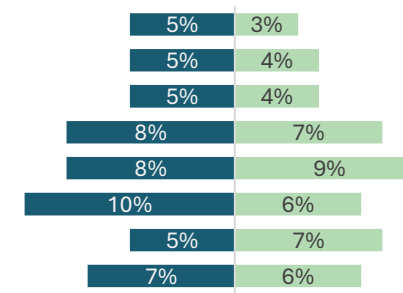
ВПО

58% 42%

Непереміщені особи

54% 46%

70+
60-69
50-59
40-49
30-39
18-29
10-17
0-9

Середній розмір ДГ
Середній вік членів ДГ
% україномовних осіб
% осіб з інвалідністю або хронічними захворюваннями
% дорослих осіб з технічною кваліфікацією
% дорослих осіб з вищою освітою

2,5

39,4 років

76%

45%

55%

36%

2,4

35,4 років

100%

21%

30%

60%

В Історія переміщення та плани на майбутнє

Тенденції переміщення у період з лютого 2022 р. по Р1 (Рис. 1): Більшість опитаних переміщених ДГ (77%) походять з Донецької області. Приплив ВПО з населених пунктів постійного проживання у Вінницю спостерігався переважно у березні-квітні 2022 р.⁸

Тенденції переміщення у період між Раундами 1 і 2 (Рис. 2): Впродовж 6 місяців 4% переміщених ДГ, які виїхали з Вінниці, переселилися у межах або поза межами України (2%) або ж повернулися до місця свого постійного проживання (2%). З тих ДГ, що залишилися у Вінниці, 97% продовжували мешкати у МТП. Загалом у період між двома раундами 7% опитаних переміщених ДГ виїхали з МТП.

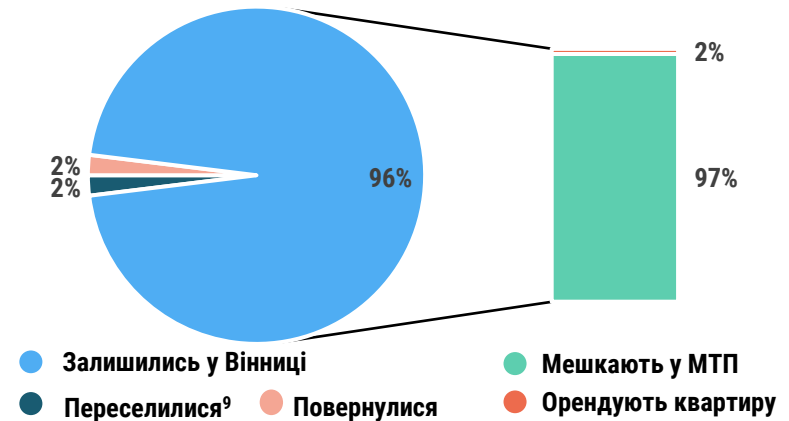
Наміри щодо переміщення у наступному році (Рис. 3): У період між двома раундами спостерігалась помітна зміна у зазначених намірах опитаних переміщених ДГ, які залишились у Вінниці. Наразі залишитись планують близько 66% (порівняно з 57% у Р1), у той час як тільки 23% висловили бажання повернутися (порівняно з 39% у Р1). Лише 11% ДГ, які збиралися повернутися, вказували, що мають можливість реалізувати своє рішення.

Наміри залишитися у МТП (Рис. 4): Переважна більшість (90%) переміщених ДГ, що мешкають у МТП у Вінниці, висловили наміри залишитись у МТП, якщо не зможуть повернутися до місця свого постійного проживання. Серед причин вони [n=214] найчастіше вказували економічні фактори та відчуття безпеки.

Рисунок 1: Тенденції переміщення у період між лютим 2022 р. та Раундом 1 (червень 2023 р.)

Рисунок 2: Тенденції переміщення у період між Раундом 1 (червень 2023 р.) та Раундом 2 (листопад 2023 р.)

Рисунок 3: Наміри щодо переміщення у наступному році

Рисунок 4: Найчастіше згадувані причини, щоб залишитися у МТП

1 Безпека та захищеність

Відчуття безпеки: Переміщені ДГ, які залишались у Вінниці у період між двома раундами, зазначили подібні рівні відчуття безпеки в обох раундах, причому **98%** вказували на рівень від «нейтрально» до «дуже добре». Натомість непереміщені домогосподарства повідомили про помірно нижчий рівень у P2, причому 95% сказали, що відчувають себе безпечно.

Безпеківі інциденти: Переважна більшість (**93%**) переміщених ДГ повідомила, що жоден з членів ДГ не стикався з безпековими інцидентами протягом 3 місяців до збору даних (порівняно з 98% непереміщених ДГ). Інциденти, про які повідомляли переміщені ДГ, частіше за все були пов'язані з суперечками з іншими ВПО з МТП (3,2%) або членами приймаючої громади (2%). Також повідомлялося про психологічне насильство (2,4%). Слід відзначити, що переміщені ДГ, які склалися тільки з осіб похилого віку (60+ років) [n=67], частіше вказували на відсутність безпекових інцидентів (100%).

Досягнення критерію 1

Позитивне сприйняття безпеки

Позитивне сприйняття безпеки = % переміщених ДГ, які вказували на відчуття безпеки у діапазоні від «нейтрально» до «дуже добре». Цільовим орієнтиром для досягнення критерію є 100%.

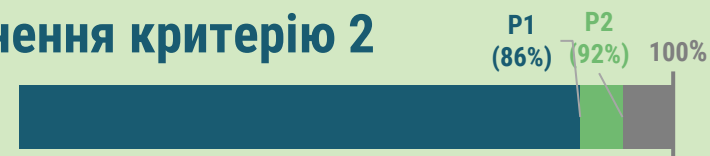
2 Возз'єднання сім'ї

Розлука з сім'єю: Протягом P1 (червень 2023 р.) **21%** опитаних переміщених ДГ у Вінниці повідомили, що з лютого 2022 р. була у розлуці з щонайменше одним членом сім'ї. На момент P2 (листопад) **17%** все ще вказували, що перебувають у розлуці. Серед них [n=43] половина (53%) повідомила, що перебуває у розлуці принаймні з однією особою похилого віку (60+ років), а 28% – принаймні з однією дитиною (0-17 років).

Перешкоди до возз'єднання: Тільки **37%** переміщених ДГ, які були у розлуці з членами своєї сім'ї, вказували, що розлука була **вимушеною**. У таких випадках [n=16] найчастіше згадуваною причиною була відсутність можливості перетину лінії фронту.

Досягнення критерію 2

Возз'єднані ДГ або ДГ у свідомій розлуці

Возз'єднані ДГ/ ДГ у свідомій розлуці = % переміщених ДГ, які наразі об'єдналися/ возз'єдналися, або вказали, що розлука з членами сімей є «свідомою». Фіксація випадків свідомої розлуки у P2 призвела до значного покращення рівня досягнення цього критерію порівняно з P1. Цільовим орієнтиром для досягнення критерію є 100%.

3 Доступ до основних послуг

Доступ до медичних послуг: Більшість переміщених ДГ (92%) повідомили про потребу в медичних послугах протягом 3 місяців до P2 (порівняно з 82% непереміщених ДГ). Серед переміщених ДГ, які потребували допомоги, **98%** зазначили, що мали безперешкодний доступ до послуг, схожий результат був і серед непереміщених ДГ. Серед перешкод, згаданих як переміщеними, так і непереміщеними респондентами, була вартість медичних препаратів та послуг або відсутність місць у медичних закладах.

Доступ до освіти: 95% дітей ВПО (6-17 років) [n=127] мали проходити навчальні або підготовчі програми протягом P1 (червень 2023 р.). Під час P2 цей показник зріс до **97%** частково завдяки зарахуванню дітей молодшого віку до початкової школи. У P2 рівень зарахування у навчальні заклади був також високим (99%) для дітей з непереміщених ДГ [n=149]. Слід відзначити, що майже половина (49%) дітей ВПО зараховані у навчальні заклади за межами Вінниці (переважно у місці їхнього постійного проживання). В результаті діти ВПО частіше вказували, що відвідували класи онлайн (45%), ніж діти з непереміщених ДГ (3%).

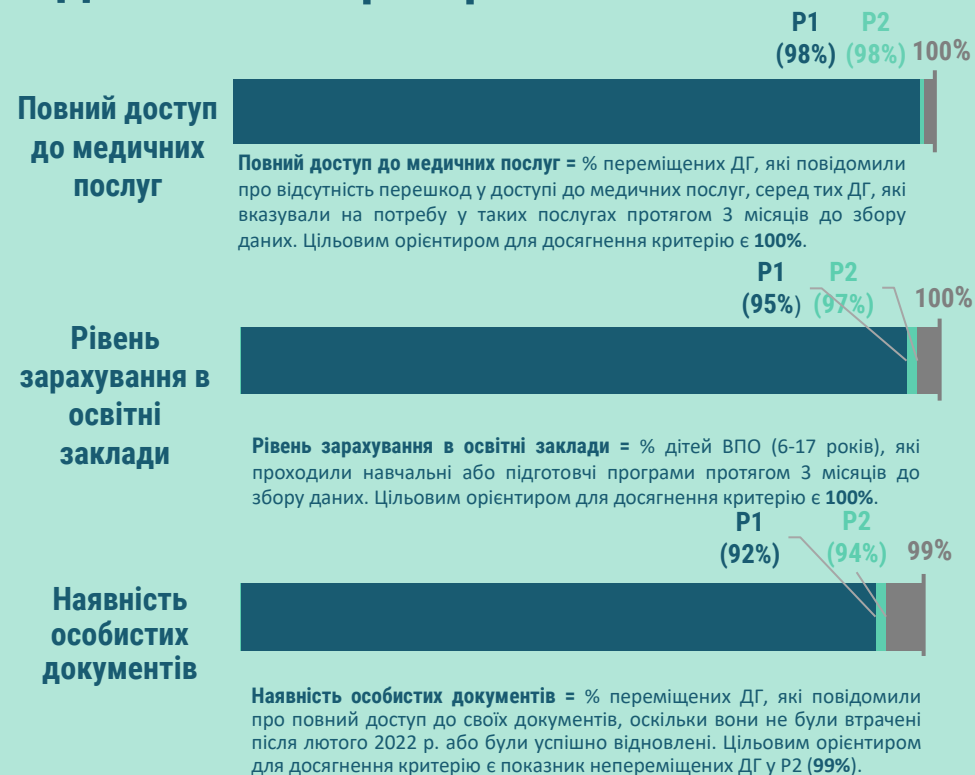
Доступ до особистої документації: Протягом P1 14% опитаних переміщених ДГ повідомили про втрату принаймні одного адміністративного документу у період з лютого 2022 р. З часом частка переміщених ДГ, які мали усі важливі адміністративні документи, зросла до 92%, оскільки частина ВПО змогла успішно їх відновити. Протягом P2 ця кількість зросла до **94%**. Половина опитаних переміщених ДГ, які не відновили свої документи [n=15], зазначили, що не намагалися це зробити. У P2 частка непереміщених ДГ, які мали документи, складала 99%.

98%

97%

94%

Досягнення критерію 3

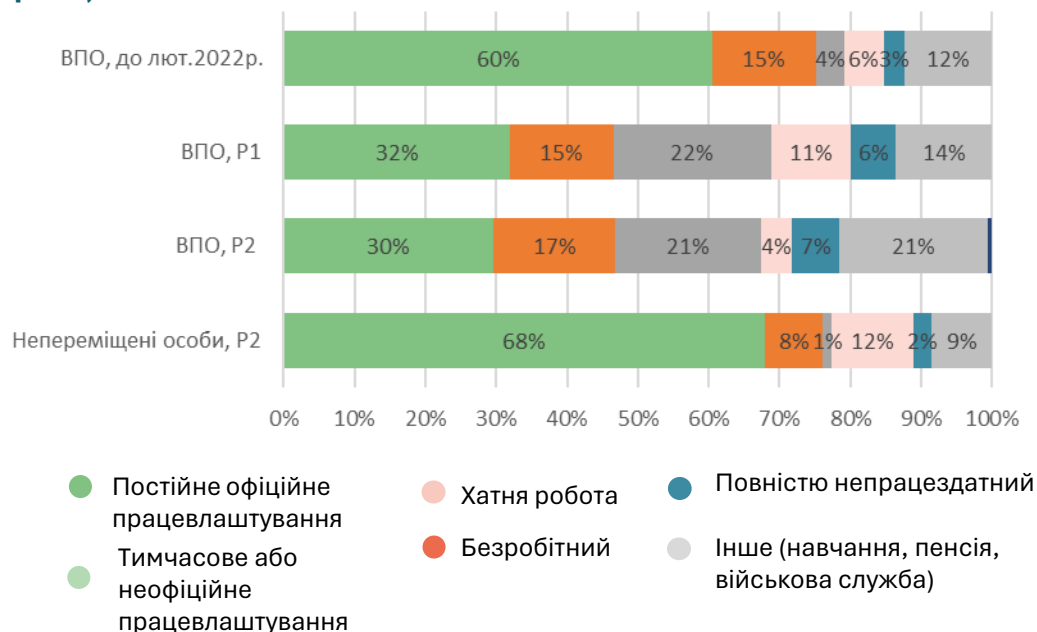
4.1 ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Рівень зайнятості: Рівень зайнятості ВПО працездатного віку (18-59 років) у Вінниці залишився незмінним на рівні **47%** у період між P1 та P2. Слід відзначити, що ВПО, які були офіційно працевлаштовані у P1 [n=96], з більшою вірогідністю (85%) залишалися працевлаштованими у P2 порівняно з тими, хто мав неофіційне працевлаштування або тимчасову роботу (73%) [n=44]. До того ж слід відзначити, що у Раунді 2 зменшилася кількість осіб, які вказували, що займаються «хатньою роботою», оскільки майже половина (44%) з них [n=34] натомість обрала категорію «безробітний».

Перешкоди для працевлаштування: Серед основних перешкод, на які вказували безробітні ВПО у P2 [n=62], були брак вакансій (21%), низька заробітна платня у наявних вакансіях (11%), незнання, де шукати роботу (10%), а також віддаленість місця роботи (8%).¹⁰ Безробітні ВПО наголошували на потребі у можливостях перекваліфікації та професійному розвитку (наприклад, ІТ-навичках, комп'ютерних курсах). ВПО, що займалися хатньою роботою [n=13], перш за все, вказували на потребу у допомозі із доглядом за дітьми.

Збереження роботи: Дані свідчать про те, що **68%** ВПО з вищою освітою, які мали роботу до лютого 2022 р. [n=92], залишалися працевлаштованими на момент P2 порівняно з 52% ВПО з технічною кваліфікацією або середньою освітою [n=134]. Крім того, 59% осіб з вищою освітою працювали в тих самих секторах економіки, як і до лютого 2022 р., найчастіше в секторі освіти. Окрім того, майже половина опитаних (48%) продовжували працювати на тому ж місці, де працювали до переміщення. Для деяких [n=30] сприятливими виявились віддалена робота (48%) та можливості працевлаштування безпосередньо у Вінниці (33%).

Рисунок 5: Статус зайнятості ВПО та непереміщених осіб працездатного віку (18-59 років)

Досягнення критерію 4.1

Рівень економічної активності = % ВПО працездатного віку (18-59 років), які або працевлаштовані, або мають постійну зайнятість (навчання, пенсія, військова служба). Цільовим орієнтиром для досягнення критерію є показник для непереміщених осіб у P2 (85%).

10. Вони також зазначали, що фізично не можуть працювати (29%) та виконують обов'язки по догляду (27%), що свідчить про взаємозамінність статусів «безробітний», «хатня робота» та «непрацездатний» у цьому дослідженні.

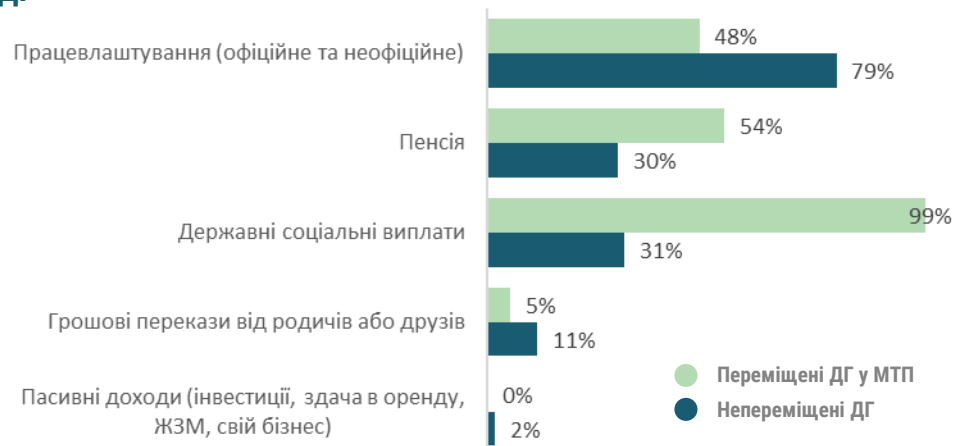
4.2 Джерела доходів

Доходи у вигляді допомоги: Загалом 52% переміщених ДГ повідомили, що зараз покладаються виключно на доходи у вигляді допомоги, такі як пенсії або соціальні виплати. Слід відзначити, що лише 2% ВПО зазначали отримання багаточільової грошової допомоги від гуманітарних організацій порівняно з 17% у Р1. Залежність від допомоги була зафіксована у 35% переміщених ДГ з принаймні однією особою працездатного віку (порівняно з 4% непереміщених ДГ).

Рівень отримання соціальних виплат: Протягом Р1 98% переміщених ДГ повідомили, що мають право на принаймні один вид державних соціальних виплат¹¹ після лютого 2022 р., в першу чергу пов'язаних зі статусом ВПО (97%) або з виплатами пенсій (75%). Протягом Р2 майже всі ДГ (98%) зазначили, що все ще мають право на вищезгадані виплати. Серед ДГ, що мали право на принаймні один вид виплат протягом Р2, 93% повідомили про відсутність перешкод, що заважають отриманню виплат. Подібна частка була зафіксована і серед непереміщених ДГ (94%).

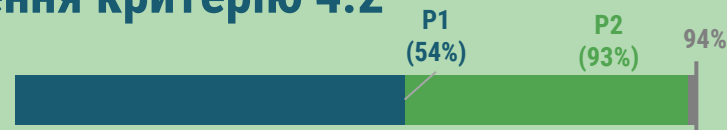
Стабільні доходи: Майже половина (48%) переміщених ДГ повідомили принаймні про одне джерело стабільного доходу – працевлаштування або пасивний дохід (наприклад, інвестиції, здача в оренду нерухомості). Варто відзначити, що частка ВПО зі стабільним доходом зменшилася порівняно з Р1 (56%). Це можна пояснити тим, що 20 переміщених ДГ стикнулися з від'їздом членів своєї сім'ї, які були працевлаштовані у період Р1 або ж тим, що члени ДГ, які навчалися, рідше повідомляли про роботу паралельно з навчанням порівняно з Р1.

Рисунок 6: Джерела доходу переміщених та непереміщених ДГ

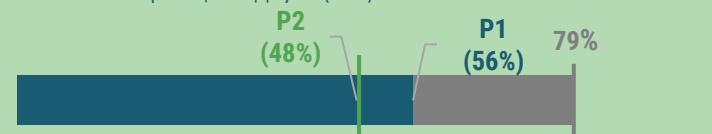

Досягнення критерію 4.2

Рівень доступу до соціальних пільг

Стабільні доходи

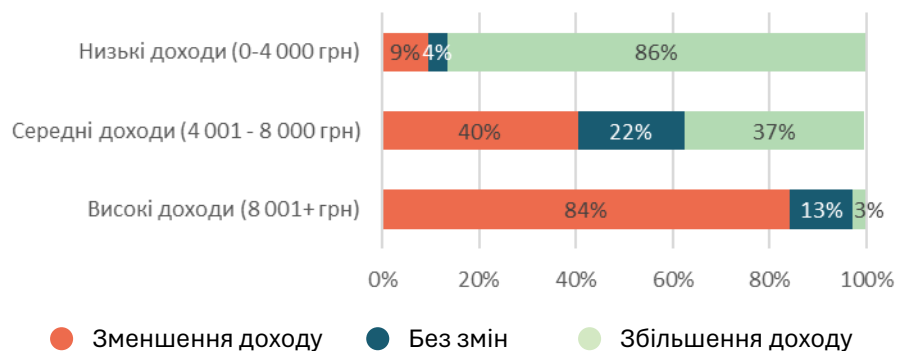

4.3 Рівні доходів

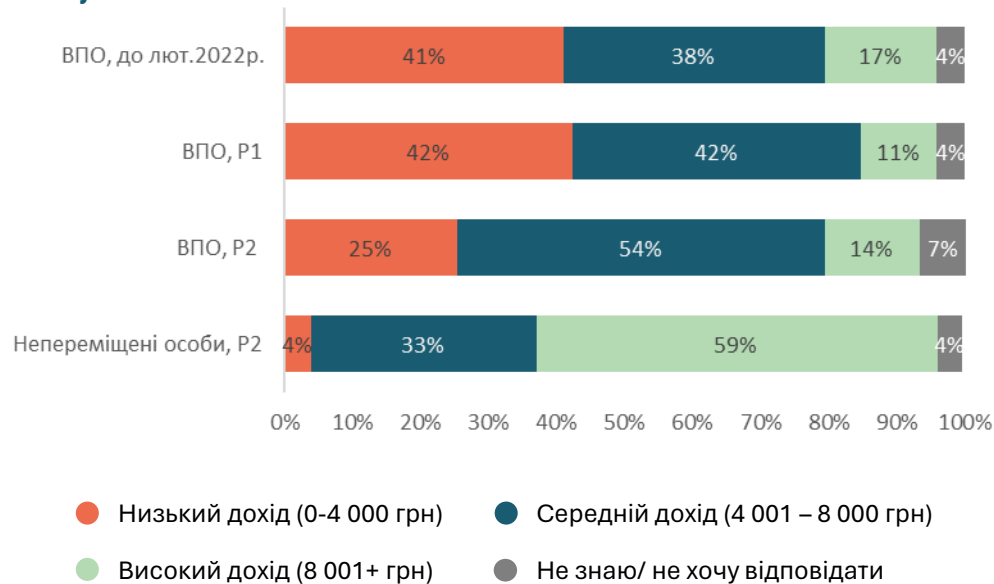
Щомісячний дохід на одну особу: Щомісячний дохід на одну особу¹² для переміщених ДГ знизився у середньому з 5 829 грн/міс. до 5 275 грн/міс. у період з лютого 2022 р. по червень 2023 р. (P1). Однак у P2 спостерігалось зростання, коли середній дохід на одну особу досяг довоєнного рівня (**5 894 грн/міс.**). Згідно з отриманими даними, наразі **25%** переміщених ДГ мають доходи, нижчі за 4 000 грн/міс. (див. **Рисунок 7**). Щомісячний дохід на одну особу для непереміщених ДГ склав **11 158 грн/міс.** у P2.

Коливання рівнів доходів: Переміщені ДГ з низьким рівнем доходу (менше 4 001 грн) до лютого 2022 р. [n=95] часто вказували на збільшення доходів на момент P2 (див. **Рисунок 9**). Проте переміщені ДГ з високим [n=38] або середнім рівнем доходів [n=89] до лютого 2022 р. частіше повідомляли про зменшення доходу.

Рисунок 8: Коливання рівнів доходів переміщених ДГ (до лютого 2022 р. порівняно з P2), за категоріями доходів до лютого 2022 р.

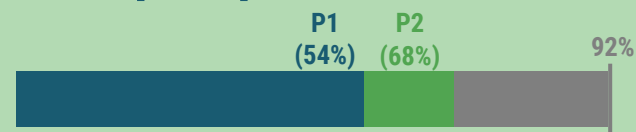

Рисунок 7: Щомісячний дохід переміщених та непереміщених ДГ на одну особу

Досягнення критерію 4.3

Середній та високий рівень доходу

Середній та високий рівень доходу = % переміщених ДГ, які повідомили, що дохід на одну особу перевищував 4 000 грн/міс. Цільовим орієнтиром для досягнення критерію є показник непереміщених ДГ у P2 (92%).

5 Соціальна згуртованість

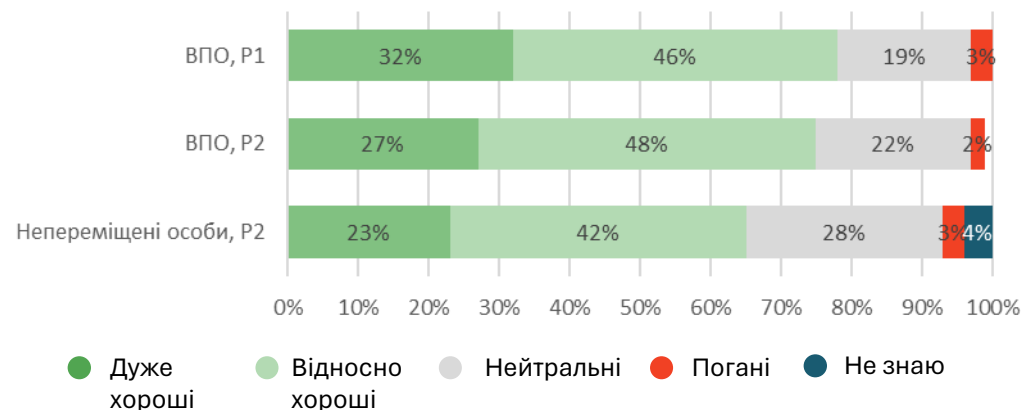
Відчуття соціальної згуртованості: Більшість переміщених та непереміщених ДГ загалом повідомляли про хороший рівень соціальної згуртованості між двома групами протягом двох раундів (див. Рисунок 9).

Фактори, що впливають на соціальну згуртованість: Відповідаючи на питання про фактори, які позитивно впливають на соціальну згуртованість, переміщені та непереміщені респонденти найчастіше зазначали довіру та солідарність (58%), а також взаємне бажання обох груп спілкуватися (52%). Проте ті, хто вказали, що відносини є «нейтральними» або «поганими», частіше називали такі негативні фактори, як стереотипи (63%) та інша мова (36%).

Дискримінація: У Р1 15% переміщених ДГ повідомили, що впродовж останніх трьох місяців до збору даних стикалися щонайменше з одним випадком дискримінації. У Р2 цей показник залишився незмінним (15%), причому 7% повідомили про відчуття дискримінації на ринку праці, а 4% – під час доступу до основних послуг. Зокрема, молоді респонденти (18-39 років) [n=47] частіше повідомляли про випадки, які сприймалися як дискримінація (30%). У цій групі 21% відмітив дискримінацію саме на ринку праці.

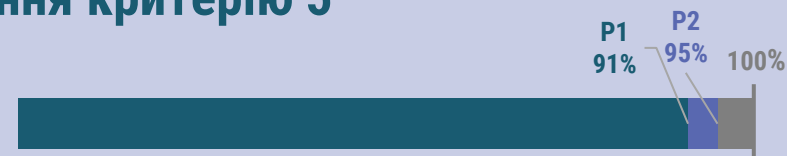
Залучення у життя громади: Насамкінець, 56% ВПО повідомили, що принаймні один з членів їхнього ДГ був залучений до однієї з форм соціальної, культурної, спортивної або політичної діяльності протягом 3 місяців до збору даних, наприклад, відвідували вуличні (38%), культурні (35%) та святкові (27%) заходи.

Рисунок 9: Сприйняття рівня взаємовідносин між ВПО та непереміщеними особами

Досягнення критерію 5

Позитивне сприйняття соціальної згуртованості

Позитивне сприйняття соціальної згуртованості = середня частка (%) з обох підгруп (переміщені та непереміщені) ДГ, які оцінювали рівень соціальної згуртованості в діапазоні від «нейтрального» до «дуже хорошого». Цільовим орієнтиром для досягнення критерію є показник у 100%.

Відсутність відчуття дискримінації

Відсутність відчуття дискримінації = % переміщених ДГ, що не стикалися з випадками дискримінації протягом трьох місяців до збору даних. Цільовим орієнтиром для досягнення критерію є показник у 100%.

Умови проживання: Майже усі (97%) переміщені ДГ, які залишилися у Вінниці, у період між P1 та P2 продовжували мешкати у МТП (див. Розділ В). Абсолютна більшість (99%) з них [n=239] повідомила, що все ще проживає у МТП, таких як гуртожитки навчальних закладів (92%), медичні заклади (3%) та готелі/гостели (3%). Подібно до P1, протягом P2 домогосподарства з молодшими членами та ДГ з вищим рівнем зайнятості і вищим рівнем доходів частіше повідомляли про проживання у гуртожитках, ніж інші домогосподарства.

Гарантії проживання: Протягом P1 лише 38% переміщених ДГ повідомили, що уклали угоди про мінімальний термін перебування у МТП. У P2 їхня кількість збільшилась до 53%. Дійсно, 58% з тих, хто мав договір з самого початку [n=90], повідомили, що все ще мають такий договір, у той час як половина (50%) ДГ, які не мали договору у P1, уклали його з того часу. Водночас, 33% переміщених ДГ повідомили про страх виселення з МТП, причому після P1 цей показник збільшився (28%), а 3% повідомили, що були виселені з МТП.

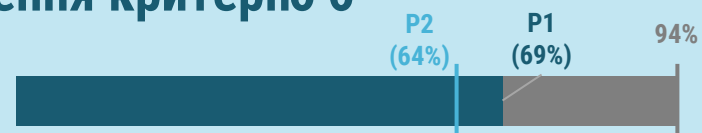
Житлові умови: Респондентам було запропоновано оцінити їхні житлові умови за шкалою від 1 («дуже погано») до 5 («дуже добре») за різними критеріями. Середній результат в обох раундах складав 4,0 для переміщених ДГ у МТП. Середній результат для непереміщених ДГ у P2 становив 4,3. На **Рисунку 10** представлено критерії, за якими респонденти найчастіше давали оцінку «дуже погано» (1) або «погано» (2).

Рисунок 10: Частка отриманих негативних оцінок для усіх критеріїв житлових умов

Досягнення критерію 6

Відсутність відчуття загрози виселення

Відсутність відчуття загрози виселення = % переміщених ДГ у МТП, які повідомили, що не бояться виселення у наступні 6 місяців. Цільовим орієнтиром для досягнення критерію є показник непереміщених ДГ, які орендують житло або проживають у наданому житлі у місті Вінниця (94%)

Суб'єктивно хороші житлові умови

Суб'єктивно хороші житлові умови = середній % переміщених ДГ у МТП, які оцінили свої житлові умови на рівні від 3 («нейтрально») до 5 («дуже добре»). Цільовим орієнтиром для досягнення критерію є показник непереміщених ДГ у P2 (98%)

* Захист від дощу, спеки, холоду тощо.

** Водо-, електро- та газопостачання.

7 Компенсація за пошкоджене житло

Пошкодження та власність: Майже всі переміщені ДГ (94%) повідомили, що володіли житлом, землею або майном (ЖЗМ) у місці свого постійного проживання за місяць до переміщення. Під час P1 (червень 2023) 55% з них вказували, що знають про пошкодження або руйнування свого житла. У P2 ця частка зросла до **61%**, при цьому **16%** ДГ зазначили, що досі не знають, і лише 23% – що житло не було пошкоджено. Серед ДГ, які повідомили про пошкодження [n=142], 39% зазначали, що їхнє житло було «зруйноване», 33% – що житло зазнало «серйозних» пошкоджень, а 28% - що житло зазнало «незначних» пошкоджень.

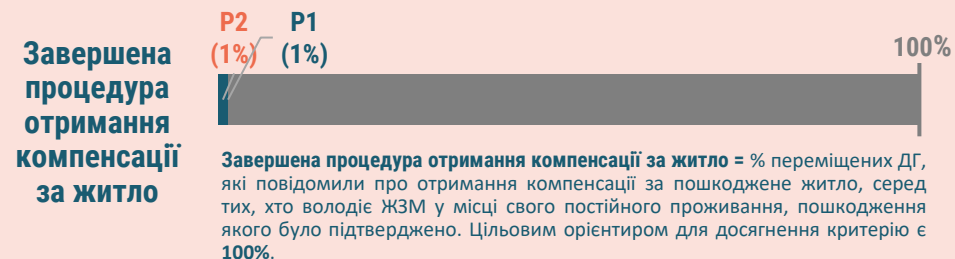
Реалізація механізму компенсації (Рисунок 11): Серед переміщених домогосподарств, які повідомили про пошкодження, 59% зазначили, що не подавали заяву на компенсацію, 36% були у процесі оформлення компенсації, і лише **1%** (2 ДГ) відзначив завершення оформлення. Слід зазначити, що 77% ДГ, які подавали таку заяву, повідомили про виникнення проблем у процесі оформлення. Крім того, дані свідчать про те, що домогосподарства, які повідомили про «зруйноване» житло [n=55], частіше (56%) вказували, що звернулись за компенсацією.

Перешкоди під час оформлення компенсації: Переміщені ДГ, які вказували на потребу у поданні заяви на компенсацію або вказували на проблеми під час оформлення компенсації після подання заяви [n=104],¹³ найчастіше називали такі перешкоди, як розташування житла на окупованих територіях (51%), недостатню кількість фото- або відеоматеріалів для підтвердження руйнування (20%), а також затримки (13%).

Рисунок 11: Рівень прогресу у поданні заяви на компенсацію серед переміщених ДГ, які повідомили про пошкодження житла

Досягнення критерію 7

13. Помаранчеві стовпці на Рисунку 11.